

Ćwiczenia przygotowujące do wymowy głosek

Przykładowe ćwiczenia przygotowujące do wywołania głosek:

a) szeregu szumiącego (sz, rz, cz, dż):

- *malowanie sufitu* – przesuwanie czubkiem języka po podniebieniu w przód i w tył
- *liczenie gwiazd na niebie* – stukanie czubkiem języka w podniebienie
- kląskanie
- dotykanie czubkiem języka górnych, a następnie dolnych zębów
- usta szeroko otwarte, liczenie czubkiem języka górnych ząbków
- *wahadelko* – ruchy języka w kierunku poziomym od jednego kącika ust do drugiego
- wystawianie języka na brodę
- unoszenie języka w kierunku nosa
- unoszenie czubka języka do wałka dziąsłowego
- wypychanie językiem na zmianę prawego i lewego policzka

b) szeregu syczącego (s, z, c, dz):

- zwijanie języka w rulonik
- powtarzanie *u-i-u-i-u-i*
- liczenie dolnych zębów
- oblizanie wewnętrznej powierzchni zębów
- robienie na zmianę uśmiechniętej i smutnej minki (kąciki ust w górę i w dół)

c) szeregu ciszącego (ś, ź, ć, dź):

- układanie ust na zmianę w uśmiech i dzióbek
- *koci grzbiet* – opieramy czubek języka o dolne zęby i układamy go w kształt zjeżdżalni, środek języka unosimy do góry

- wymawianie na przemian *u-i-u-i-u-i*
- usta szeroko otwarte, na zmianę język szeroki i wąski

d) R:

- dmuchanie na czubek języka uniesiony w kierunku wałka dziąsłowego
- kląskanie językiem
- dotykanie czubkiem języka górnego wałka dziąsłowego przy szeroko otwartych ustach
- wykonywanie ruchów języka na przemian do górnego i dolnego wałka dziąsłowego przy szeroko otwartych ustach
- parskanie z czubkiem języka włożonym między wargi
- delikatne skrobanie czubka języka włożonego między zęby
- „przyklejenie” szerokiego języka do podniebienia i opuszczenie żuchwy

e) L:

- unoszenie czubka języka w kierunku wałka dziąsłowego
- *malowanie sufitu* – przesuwanie czubkiem języka po podniebieniu w przód i w tył
- *liczenie gwiazd na niebie* – stukanie czubkiem języka w podniebienie
- kląskanie
- liczenie czubkiem języka górnych zębów przy szeroko otwartych ustach
- wypychanie czubkiem języka kolejno prawego i lewego policzka

f) T, D, N:

- unoszenie czubka języka w kierunku wałka dziąsłowego
- *malowanie sufitu* – przesuwanie czubkiem języka po podniebieniu w przód i w tył
- *liczenie gwiazd na niebie* – stukanie czubkiem języka w podniebienie
- kląskanie
- ułożenie języka w kształt koszyka – język szeroki, uniesienie boków i czubka języka

g) K, G, H:

- wysuwanie wąskiego języka, a następnie cofanie go w głąb jamy ustnej
- liczenie czubkiem języka dolnych zębów przy szeroko otwartych ustach
- oblizywanie wewnętrznej powierzchni dolnych zębów

h) Dźwięcznych:

- kłaskanie
- wymówienie samogłoski *O* przy szeroko otwartych ustach (usta w kształt owalu)
- udawanie ziewania
- chuchanie
- przytrzymujemy powietrze w ustach tworząc z buzi balonik („piłeczki w policzkach”), następnie powoli wypuszczamy powietrze przez mały otwór utworzony przez usta
- *skaczące piłeczki* – przepychamy powietrze z jednego policzka do drugiego
- naśladowanie motorka (dźwięczne parskanie wargami)
- mruczenie przy zamkniętych ustach